

Justin Clemens

Zlog kot skladnja: Mallarméjev *Met kock*

Ključne besede: Stéphane Mallarmé, *Met kock*, Aristotel, Alain Badiou, Edgar Allan Poe, štetje

Met kock je mojstrovina moderne literature in nekakšen povzetek življenjskega dela Stéphana Mallarméja. Delo ne bi moralo bolje služiti pisateljem in mislecem: na eni strani je v trenutku spremenilo področje takrat delujočih pesnikov – še tako različnih, kot sta Paul Valéry in Christopher Brennan, kot tudi njunih številnih naslednikov; na drugi strani pa je močna struja evropske filozofije – kot so Maurice Blanchot, J.-P. Sartre, Paul de Man, Jacques Derrida, Gilles Deleuze, Jacques Rancière, Alain Badiou, J.-C. Milner, Quentin Meillassoux in številni drugi pesnitev označila za miselni dogodek. Soočen z zaporedjem pesniških in filozofskih komentarjev, se sodobni bralec upravičeno znajde v metodološki in intelektualni zagati. Kakšen bi bil lahko prispevek k danemu zaporedju branj, ki ne bi tudi sam postal nadštevno število, ki bi zmerom lahko bilo drugo? Toda kako se lahko izognemo občutku, da samo zaporedje zahteva dodatno štetje oziroma naštevanje operacij te pesnitve? Prispevek oriše nekaj hipotez glede temeljev Mallarméjeve pesnitve z vidika novega razmerja med zlogom in skladnjo, kot ga vpelje Mallarmé.

Henry Sussman

Digital Parables

Key words: Anthony Wilden, Douglas R. Hofstadter, system, melancholia, Zen kōans, intelligence

One pivotal landmark of contemporary culture already in play by 2005 but by no means at its current scale or profundity was an all-absorbing involvement in and dependency on digital technologies. There was simply no way of anticipating the full degree to which cybernetic devices and ontology would not only overwhelm communications and the synthesis, archiving, formatting, and recall of information but also dominate socio-economic relations and interactions, cognition, and even psycho-motor capability. It turns out, in the hindsight afforded by 2015, that the geeks who, already in the 1970's and 1980's discerned the lineaments and metaphysics of the cybernetic universe, were not so far removed along the academic corridor from those wild and invariably subversive critical theorists as we might think. For one, the Anthony Wilden, whose 1972 *System and Structure* established definitive benchmarks for the interaction between analog and digital organization, is the same critic whose translations, e.g., of *Language of the Self*, introduced the English-speaking audience to the thought of Jacques Lacan. Douglas R. Hofstadter, in composing a Computer Science textbook for the general public (*Gödel, Escher Bach*, 1979), synthesized a work as literarily playful as scientifically methodical. His

characterization of the advances, above all by Kurt Gödel, that enabled complex strings of numbers to become operational (as in computer programs), demonstrates striking parallels to the “jumping” of theoretical levels made possible by Jacques Derrida’s inaugural, profoundly influential deconstructions (whether of presence, propriety, or Being). The university itself, in 2015, is, by dint of its own systematic digitization, embroiled in seismic, open-ended transformation. Many of the university’s operational fundamentals as of 2005 are nothing if not up for grabs a decade later. It is in this sense that a “digital unconscious” entrenching and expanding itself at an inconceivable rate of acceleration presents cultural critics both with a daunting challenge and a creative opportunity. Neither high-mindedly distancing ourselves from these phenomena and their epiphenomena nor unreservedly espousing the technologies will quite do. This paper unpacks several of the memorable parables through which the avatars of the digital age prepared the public both for the technology’s creative leaps and its embedded double-binds.

Henry Sussman

Digitalne parabole

Ključne besede: Anthony Wilden, Douglas R. Hofstadter, sistem, melanholija, zenonovski koani, razumevanje

Eden izmed mejnikov sodobne kulture, prisotnih že od leta 2005 naprej, čeprav še zdaleč ne v današnjem obsegu in globini, je bila vseobsegajoča vključenost v digitalnih tehnologij in odvisnost od njih. Nikakor nismo mogli pričakovati, da bodo kibernetične naprave in ontologija v tako veliki meri ne zgolj prevzele komunikacije in sinteze, arhiviranja, oblikovanja ter priklice informacij, temveč tudi prevladale nad družbenoekonomskimi razmerji in interakcijami, spoznanjem in celo psihično-motoričnimi zmožnostmi. Iz perspektive leta 2015 lahko za nazaj vidimo, da »geeki«, ki so že v 70ih in 80ih letih prejšnjega stoletja zaznali razvoj in metafiziko kibernetičnega univerzuma, skupaj z akademsko sfero niso bili tako oddaljeni od tistih divjih in vselej subverzivnih kritičnih teoretikov, kot smo mislili. Tako je npr. Anthony Wilden, čigar delo *System and Structure* iz leta 1972 je načrtno merila interakcije med analogno in digitalno organizacijo, isti kritik katerega prevod *Language of the Self*, je širšemu angleško govorečemu občinstvu predstavilo misel Jacquesa Lacana. Douglas R. Hofstadter je pri oblikovanju računalniškega znanstvenega učbenika, namenjenega širši javnosti (*Gödel, Escher Bach*, 1979), ustvaril tako literarno igrivo kot znanstveno metodično delo. Njegova opredelitev dosežkov, predvsem Kurta Gödela, ki je operacionaliziral kompleksne nize števil (kot v računalniških programih), nam prikažejo presenetljive vzporednice s »preskokovanjem« teoretičnih nivoj, ki ga je omogočila prvotna, zelo vplivna dekonstrukcija (pa naj gre za prezenco, lastnost ali bit) Jacquesa Derridaja. Univerza se je leta 2015 pod vplivom lastne sistematične digitalizacije zapletla v seizmično transformacijo brez konca. Desetletje pozneje nam je tako na voljo veliko univerzitetnih operativnih osnov iz leta 2005. »Digitalno nezavedno«, ki se utrjuje